

FRIDA GRÅSJÖ

Äkäpussien
antikvariaatti

FRIDA GRÅSJÖ

*Äkäpussien
antikvariaatti*

Suomentanut Heli Ikäheimo

BAZAR

Bazar Kustannus
www.bazarkustannus.fi

Suomentanut Heli Ikäheimo
Ruotsinkielinen alkuteos *Argbiggornas antikvariat*
Copyright © Frida Gråsjö 2021 in agreement with Modernista Group AB

Otteen Astrid Lindgrenin kirjasta *Veljeni, Leijonamieli* s. 78
on suomentanut Kaarina Helakisa.

Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

ISBN 978-952-403-164-6
Taitto Jukka Iivarinen / Taittopalvelu Vitale
Painettu EU:ssa

Luku 1

Mustavalkoinen havannankoira juoksi häntä viuhtoen sisään antikvariaattiin. Se jätti jälkeensä märkiä tassunjälkiä, ja päästyään muutaman metrin verran hyllyjen väliin se ravisti turkkiaan sellaisella voimalla, että vesipisaroista muodostui pilvi sen ympärille.

”Junior!” Veran nuhteleva ääni kuului työpöydän luota huoneen nurkasta. Hän kurkisti muutaman ison kirjapinon takaa. ”Et voi ravistella turkkiasi täällä sisällä. Kuinka monta kertaa siitä pitää sanoa?”

Pikkuinen koira istuutui alas, kallisti päätään ja näytti kuuntelevan eteensä ryöppyäviä sanoja, mutta sen sijaan että olisi varsinaisesti reagoinut puheeseen, se laskeutui maate ja painoi kuonon tassuja vasten.

”Ei se kuuntele sinua tänäänkään.”

Vera kurkisti uudestaan kirjapinojen takaa ja tuijotti tummansinisillä silmillään naista, joka oli puhunut hänelle.

”Ja kenen syytä se on, jos saan kysyä?” Vera sanoi. ”Sinä ja Junior ette osoita riittävästi kunnioitusta täällä olevia aarteita kohtaan. Sinä, Agge, näytät huonoa esimerkkiä, kun et edes jätä sateenvarjoa ulos.” Vera nyrpisti nenäänsä. ”Ja

talutushihnasta ei ole paljon hyötyä kädessä – jos olisit pitänyt Juniorin kytkettynä, minä ja kirjat olisimme voineet välttyä äskeiseltä suihkulta.”

Agge nosti kädet anteeksipyytävästi pystyyn ja nauroi.

”Minä luovutan. Menen sen kanssa koirakuiskaajalle.”

”Et tarvitse mitään tv-kasvoa kertomaan, mikä koiralla kiikastaa – se tarvitsee vain kunnan koulutusta!”

Sen sanottuaan Vera vetäytyi takaisin kirjojen taakse, ja alas painuvien näppäinten ääni kertoi Aggelle, että asia oli loppuun käsitelty. Muutaman sekunnin ajan oli hiljaista, sitten kuului kysymys, jota hän oli osannut odottaa:

”Toitko lehden sisään?”

Agge nauroi. ”Rakas kirjakauppa-apulainen. En ole unoh-
tanut tuoda lehteä sisään ainuttakaan kertaa viimeisten kym-
menen vuoden aikana. Pidin sitä sadetakin sisällä, jottei se
tärveltyisi.”

Kirjapinon takaa ojentui käsi, ja Agge laski *Dalslands-
postenin* avoimelle kämmenelle ennen kuin jatkoi eteenpäin
ripustamaan päällyysvaatteet kassan takana sijaitsevaan ahtaa-
seen ja pieneen huoneeseen, joka toimi keittiönä, lisävarastona
ja vaatekomeronä. Junior oli jo ehtinyt sinne ja takaisin, sillä
sen märkiä tassunjalkia oli helppo seurata. Nyt se istui luul-
tavasti tyynyllään kassatiskin alla. Agge siveli kädellään tuota
isoa pähkinäpuista huonekalua kävellessään sen ohi ja nap-
sautti valot päälle sen etuosan lasihyllyihin. Se oli jyrkevä ja
vankka kapistus, ja samaa Agge ajatteli mielellään koko
antikvariaatista. Että se oli vakaa ja kiinteä osa Rosnäsin kir-
jallisia piirejä ja hangoitteli digitalisointia vastaan eikä lähte-
nyt mukaan yleiseen trendiin muuttaa pois keskustasta jo-
honkin niihin suurista kauppakeskuksista, joihin oli koottu

kaikki Ruotsin suuret kauppaketjut. Vanhan Rosnäsin antikvariaatti seistä jökötti tismalleen siellä, missä se oli aina seissyt, ja tarjosi tismalleen samantyyppisiä kirjoja kuin siellä oli myyty kahdeksankymmentäluvun lopusta lähtien, jolloin nuori Agge oli alkanut tehdä keikkaa kirjakauppa-apulaisena.

Jo vuosien ajan antikvariaatti oli ollut hänen omansa, ja kassatiskin lasihyllyillä näytteillä olevat kirjat käsittelivät tätä nykyä erilaisia kasveja. Tasaisin väliajoin hän vaihtoi Veran kanssa kirjojen paikkaa antikvariaatissa, mutta jostain syystä Agge ei kyennyt panemaan näytteille muuta kuin kukkia ja kasveja. Nyt kirjahyllyn lamput loivat valoa *Flamingonkukan historiaan* ja *Puutarhurin oppaaseen galaksin kauneimpiin puutarhoihin*, jotka olivat valikoituneet viikon kärkekirjoiksi.

Agge oli lukenut ne antaumuksella, ja kun hänen sormenpäänsä olivat vaeltaneet kiiltävillä sivuilla kauniita kukkia esittävien kuvien päällä, hän oli unelmoinut pääsevänsä näkemään kirjan kaikki kärkipuutarhat lähietäisyydeltä. Kirjojen lumoaviin maailmoihin uppoaminen oli hänen lempipuuhaansa, sitä ei voittanut mikään, mutta häntä kiehtoivat myös uudet, tuntemattomat paikat.

Pienestä keittiöstä kantautui vastakeitetyn, vahvan kahvin tuoksu, ja kahvinkeittimen hörpöttävä ääni kertoi Aggelle, että hän saisi lähiminuutteina mielialalle ja mielelle kovin tarpeellisen kofeiininsa. Hän ei koskaan unohtanut tuoda lehteä sisään, ja aivan yhtä itsestään selvää oli, ettei Veralta jäänyt laittamatta kahvinkeitintä päälle niin, että kahvia oli tarjolla tasan kello 9. Vera oli siinä mielessä vankkumaton. Hän oli kallio, siinä missä kassatiskikin, ja samaan tapaan pitkäaikainen sijoitus. Hän oli työskennellyt antikvariaatissa pitempään kuin Agge, mutta hänellä oli vielä muutama vuosi

eläkeikään, mistä Agge oli kiitollinen. Agge ei voinut kuvitella pyörittävänsä paikkaa ilman suorapuheista mutta hie-
man juroa kirjakauppa-apulaistaan.

Hieman vaivalloisesti Agge luotsasi muodokkaan ruumiinsa pieneen vessaan. Eriötä ei ollut mukautettu kaksituhattaluvun ihmiskoolle sopivaksi, ja saavutettavuutta tuskin edisti se, että kaikkialle takahuoneeseen oli kasattu kirjapinoja.

Vessan peilin edessä Agge yritti parhaansa mukaan saada määrät hiussuortuvansa ojennukseen, mutta luovutti pian ja turvautui hiuslenkkiin. Saatuaan tavallisen nutturansa paikkoilleen hän käänsi päätään muutaman kerran kumpaankin suuntaan. Vilahtiko siellä uusia harmaita hiuksia? Toistaiseksi hänen valkoiset haivenensa sekoittuivat vaaleisiin luonnollisesti ja näyttivät kampaajan tekemiltä raidoilta, mutta kohta hänen pitäisi harkita harmaan tasoittamista värillä.

Agge oikoi kirkkaanvihreää kietaisumekkoaan. Siitä oli jo useampi vuosi, kun hän oli havainnut, että kehon ympäri kiedottava malli korosti parhaiten kaikkia hänen muotojaan, ja samalla kyseiset vaatekappaleet olivat mukavia päällä. Hänen vaatekomeronsa oli nykyään täynnä erityyppisiä kietaisumallia olevia mekkoja, ja hän poikkesi harvoin tuosta tyylistä, vaikka toisinaan epäilikin, että ne toivat hänelle muutama vuoden lisää ja saivat hänet näyttämään tätimäiseltä nyt, kun hän oli ylittänyt viidenkymmenen rajapyykin.

Kun mekko istui niin kuin piti, Agge painoi sormenpäät silmäpusseille ja veti ihoa sivulle. Hänen olisi varmaan syytä tehdä jotain iholleenkin. Milloin kaikki rypyt ja epätasaisuudet olivat tulleet? Hän päästi syvän huokauksen ja ahtautui vessan ovesta ulos.

”Niin kuluu päivä elämästä eikä koskaan palaa”, hän mutisi itsekseen.

Kuppi höyryävän kuumaa kahvia kummassakin kädessään Agge meni Veran työpöydän ääreen ja rykäisi saadakseen hänen huomionsa. Laiha nainen säpsähti ja räpytteli hetken aikaa isojen pyöreiden lasien takana olevia silmiään.

”Säikäytinkö sinut? Minähän tulen aina tähän aikaan kahvin kanssa.”

”Olin itse asiassa tyystin unohtanut, että olit täällä.” Vera osoitti pöydälle levitettyä sanomalehteä. ”Tiesitkö, että Rosnäsintorni on myyty?”

”En, enpä tiennyt. Annahan kun katson!”

Agge laski kupit kädestään ja kohotti artikkelin eteensä. Hänen pitäisi ehkä noudattaa veljensä neuvoa ja käydä optikolla. Tekstiä oli hieman vaikea nähdä, mutta jos hän piteli lehteä vähän kauempana, kirjaimet kirkastuivat.

”Jopas nyt jotakin.”

”Siitä tulee yrityshotelli. Melkoista hölynpölyä”, Vera sanoi ja rypisti otsaansa.

”Minusta kuulostaa vain positiiviselta, että tännekin saadaan vähän eloa ja vilskettä. Ulos mennessä on niin tympeää joutua ensimmäiseksi katsomaan tyhjää taloa ja sen isoja ammottavia ikkunoita. Olen vain odottanut, milloin vandaalit iskevät. Jos yrityshotelli vetää tänne vähän lisää väkeä, siitä on hyötyä meille muillekin. Silloin täällä pyörii liiketoimintaa sekä isossa talossa että sen siivissä, jos sitä kollektiivisia nyt voi liiketoiminnaksi kutsua.”

Agge pyöritteli silmiään vastapäisessä siivessä oleville naapurilleen. Kyseessä oli melko hiljattain perustettu taiteilijoiden,

käsityöläisten ja suunnittelijoiden naiskollektiivi, jonka kaikki jäsenet olivat saaneet lyhyessä ajassa paljon huomiota. He olivat yrittäneet monet kerrat kutsua häntä luoviin iltoihin, ja olipa heillä ollut otsaa ehdottaa, että he voisivat pitää yhteisiä kulttuuritapahtumia. Agge oli ystävällisesti mutta päätäväisesti kieltäytynyt kaikista pyynnöistä, ja niin hän aikoi tehdä vastaisuudessaakin. Häntä ei huvittanut sotkeutua siihen hennalla värjättyjen kampausten ja batiikkimekkojen höttöpilveen.

”Älä jaksa! En tajua, mitä sinulla on heitä vastaan. He nostavat hienolla tavalla naisten pienyrittäjyyttä esille, ja heillä on ihana yhteisö.”

Agge tuhahti ja laski lehden käsistään. ”Mitä vikaa on itsenäisessä ammatinharjoittamisessa? Meillä on sitä paitsi ihana yhteisö täälläkin – sinä, minä ja Junior.”

”Sanonpa vain, että meillä voisi mennä paremmin, jos tekisimme yhteistyötä.”

”Niiden epämääräisten ihmisten kanssa? Se Mirjam, heidän pomonsa...”

”Taiteellinen johtaja”, Vera keskeytti.

”Tajuat itsekkin, miltä se kuulostaa. Hän halusi minun tekevän auran puhdistuksen!” Aggen kasvot lehahtivat aivan punaisiksi, kun hän muisteli tilannetta. ”Siinä ei ole mitään järkeä, ja hän saa jättää minun aurani rauhaan! Mitä yhteistä meillä voisi olla? Ei meillä ole heidän yleisöään puhuttelevia kirjoja.”

”Tiedät, mitä tarkoitan. Jos tekisimme kollektiivin kanssa yhteisen tempauksen, voisimme ehkä saada Karlbergin panemaan rahaa tämän paikan kunnostamiseen.”

Kun Agge ajatteli heidän vuokranantajaansa ja sitä, miten pihi tämä oli kiinteistön hoidossa, viimeisetkin hyvän tuulen

rippeet katosivat. Jupisten hän meni työpöytänsä ääreen kassatiskin luo. Oli aika haravoida Traderaa uusien myytävien kirjojen löytämiseksi. Se sai toivon mukaan mielen piristymään ja Veran lopettamaan jankuttamisen, kunhan hän näyttäisi riittävän kiireiseltä.

Hetkisen tietokoneen äärellä istuttuaan Agge oli tehnyt oikein hyvän löydön kokoelmiinsa, mutta keskittyminen herpaantui, kun puhelin alkoi äkkiä hälyttää raivokkaasti. Hän oli pitänyt lankapuhelinta niin pitkään kuin se oli mahdollista, mutta kaunis, punainen Kobra-puhelin oli saanut jo jonkin aikaa toimittaa koristeen virkaa antikvariaatin ikkunalaudalla. Se oli saanut väistyä käytännöllisemmän iPhoneen tieltä.

”Vanhan Rosnäsin antikvariaatti, Agge puhelimessa”, hän vastasi miellyttävimmällä äänensävyllään.

”Hei, Gunnar täällä.” Aggen flegmaattinen isovelji puhui puhelimeen.

Agge saattoi nähdä mielessään, kuinka tämä istui työpöytänsä ääressä kunnan toimitiloissa paperit pöydällä yhtenä sotkuna ja harmaantuva tukka joka suuntaan sojottaen. Gunnar oli juuri sellaisen hajamielisen virkamiehen perikuva, joka ei liikaa kiirehtinyt työtehtävissään. Toisaalta hän oli pallotellut vuosien ajan kaksostyttärien, työn ja kodin välillä, kun Elsa-vaimo oli kavunnut uratikkaita pankissa, jossa toimi nykyään johtajana. Ei siis ollut ehkä kovin kummallista, että hänen tahtinsa oli hidastunut sen jälkeen, kun tyttäret olivat muuttaneet pois kotoa.

Vaikka Gunnar antoi itsestään hitaanpuoleisen kuvan, hänessä ei ollut rauhallisen ja tyyneen henkilön verkkaisuutta.

Sen sijaan hän hyödynsi hitauttaan siinä, että välttyi ottamasta asioihin kantaa. Gunnarin oli vaikea tehdä päätöksiä ja ilmaista tahtoaan. Lisäksi hänellä oli epämiellyttävä tapa säilyttää lähes kaikki muiden niskoille.

”Kävimme tässä yhtenä päivänä haudalla.” Gunnar tarkoitti vanhempien hautaa Rosnäsin vanhalla hautausmaalla. ”Elsa on sitä mieltä, että kivi pitäisi puhdistaa.”

”Jaaha.” Aggen silmät kapenivat viiruiksi, sillä hän tiesi tismalleen, mihin tämä keskustelu oli johtamassa. ”No mitä mieltä itse olet?”

”Hän on kyllä oikeassa. Meidän pitäisi järjestää asia.”

”Niin, sen ei luulisi olevan kovin vaikeaa. On varmasti paljon firmoja, jotka tekevät sellaista.”

”Aivan, niin varmasti on.” Gunnarin ääni kuulosti heikolta ja epäroivältä. Hän piti pienen tauon ennen kuin jatkoi. ”Et sinä satu tietämään jotain hyvää firmaa?”

”En, Gunnar, miten minä sellaisista tietäisin?” Agge yritti peitellä ärtymistään. Junior hörösti korviaan, joten aivan täysin hän ei kyennyt sitä peittämään. Gunnar käyttäytyi pikemminkin nuoremman sisaruksen kuin vastuuntuntoisen isoveljen tavoin, mikä sai Aggen sapen kiehumaan. Kun otti huomioon, että Gunnar oli yli kymmenen vuotta Aggea vanhempi, hänen olisi pitänyt olla se, joka otti ohjat käsiinsä yhteisissä asioissa.

”Ajattelin vain... Järjestit niin hyvin kiven ja kaiken äidin kuoleman jälkeen. Ja kaiverruksen, kun isästä aika jätti.”

”Yhym.”

”Niin, ajattelin siis...” Nyt Gunnar nielaisi kuuluvasti. ”Tiedäthän... olen niin huono löytämään tietoa sellaisesta. Sinä olet siinä paljon parempi.”

Nyt Agge kiristeli hampaitaan. Hänen veljensä ei pystynyt järjestämään edes vaivaista hautakiven puhdistusta.

”Tarkoitat siis”, hän sanoi jääkylmällä äänellä, ”että sen lisäksi, että olen huolehtinut vanhemmistamme heidän kotonaan, kun he olivat sairaita, järjestänyt kaiken heidän hautajaisiinsa liittyvän, siivonnut ja myynyt talon sekä lahjoittanut kaikki tavarat pois, haluat minun hommaavan myös kiven puhdistuksen? Koska olen paljon parempi hoitamaan asioita kuin sinä. Ymmärsinkö oikein?”

”Mutta. Öö... niin.” Gunnar päästi pienen voihkauksen.

Agge sulki silmänsä ja nojautui tuolissa taaksepäin. Miten uuvuttavaa olikaan elää toivossa, että joku toinen ottaisi vastuuta edes yhden ainoan kerran. Ajatella: ”Tällä kertaa hän varmasti auttaa eikä kaikki päädy minun harteilleni. Voimme hoitaa asian yhdessä.” Olipa naiivia. Agge puhalsi hitaasti keuhkonsa tyhjiksi saadakseen sykkeensä laskemaan.

”Okei. Menen sinne tänään tai huomenna. Tarkistan, miltä se näyttää, ja tartun toimeen.”

”Voi kuinka hyvä. Kiitos.” Gunnarin äänestä paistavaa huojennusta ei voinut olla huomaamatta. Toisinaan Agge mietti, tajusiko Gunnar välttelevänsä kaikenlaista työntekoa, ja tajusiko hän, miten laiskan vaikutelman se hänestä antoi. Aggen sisällä kyti kiukku, joka miltei peitti suuhun tulleen pahan maun. Hän oli sisimmässään pettynyt itseensä ja siihen, että suostui aina ottamaan suurimman vastuun.

”Poikkean joku päivä antikvariaatissa, nähdään silloin.”

Paljon sen enempää ei puhuttu, sillä veli lopetti puhelun pian sen jälkeen, kun oli saanut tahtonsa läpi.

Agge sulki silmänsä. Taas yksi hoidettava asia. Eikö siitä koskaan tullut loppua?

Luku 2

Tyytyväinen hymy huulillaan Agge klikkasi matkaan juuri sen kirjan, jonka oli toivonutkin löytävänsä: Gustav Friedmanın *Orkidean petokset – mitä värin ja muodon takana piilee*. Se oli juuri mainittu *Dalslandspostenin* reportaasissa orkideanystävien raamattuna, ja hän oli ylpeä siitä, että oli saanut hankittua yhden kappaleen moista harvinaisuutta. Rosnäsissä oli monia orkideaharrastajia, jotka olivat luultavasti lukeneet artikkelin ja tarttuisivat kirjaan innolla, jos saisivat tietää, että se oli hänen valikoimassaan.

Heti kun kirja saapuisi, hän laittaisi löydöstään kuvia sekä Facebookiin että Instagramiin. Ehkäpä hänen pitäisi tarjota asiakkaille jo nyt pieni täky, jotta heillä olisi mitä odottaa?

Agge puri alahuultaan, markkinointi ei todellakaan ollut hänen juttunsa. Hän oli vastahakoisesti perustanut antikvariaatille sosiaalisen median tilit, mutta hän ei varmastikaan hyödyntänyt niitä parhaalla mahdollisella tavalla asiakkaiden houkuttelemiseksi. Joka kerta kun hän avasi sovellukset, tuntui tulleen uusi päivitys, joka tarjosi entistä enemmän mahdollisuuksia helppoon markkinointiin, ja joka kerta oli ilmestynyt lisää filttäreitä kaunistamaan kuvia.

Hän sai vain sydämentykytyksiä kaikista kummista toiminnoista. Mikä filteri edes oli?

Agge ei varsinaisesti pitänyt itseään tekniikan vihaajana, mutta hän uppoutui kyllä mielummin hyvään kirjaan kuin tutki vanhojen tuttavien yksityiselämää internetissä. Hän ymmärsi silti, että sellainen tulevaisuus ovella kolkutti, ja hän halusi vastata asiakkaiden tarpeisiin.

Hän tiesi, että monet kanta-asiakkaat seurasivat antikvariaatin Instagram-tiliä ja taatusti ilahtuisivat tiedosta, että orkidearaamattu oli matkalla kauppaan, vaikkei ollutkaan vielä saapunut. Mitä jos kuljetuksessa menisi jokin vikaan? Hän tahtoi sitä paitsi mahdollisuuden selata kirjan läpi ennen kuin se myytiin eteenpäin. Orkidean keinot houkutellessa pölytykseen eivät toki kuuluneet hänen erityisiin kiinnostuksenkohteisiinsa, mutta hän koetti joka tapauksessa pitää kasvitietoutensa ajan tasalla eri lajien osalta, jotta voisi pitää puutarhastaan parasta mahdollista huolta. Hän päätti tehdä kirjasta päivityksen jonain toisena päivänä.

Aamupäivän löydön lisäksi hän ei ostanut eikä myynyt sinä päivänä paljonkaan. Heti antikvariaatin avattua ovensa sisään oli tullut kaksi eläkeläistä, jotka ostivat useamman Maria Langin kirjan. Kirjoista oli ilmeisesti tulossa uusintapainos, joissa olisi lähes yhtä kauniit kannot kuin alkuperäisissä, ja he halusivat saada uudet ja vanhat kirjat koristamaan kirjahyllyä vieretysten. Aggekin oli innostunut kirjojen kansista ja osallistui mielihyvin keskusteluun siitä, mikä painos oli loppujen lopuksi hienoin. Hän oli itse jopa kehystänyt joitain koristeellisia puutarhakirjoja seinille, joten hän ymmärsi hyvin, että joku halusi panna kirjansa esille.

Juuri ennen lounasta sisään säntäsi stressaantunut mies, joka tahtoi ostaa varsin käytetyn näköisen kappaleen kirjasta *Rosnäsin julkisivut*. Hän pyysi, että kirja paketoitaisiin, ja Agge olisi voinut vaikka vannoa, että Vera liikkui tavallistakin hitaammin ihan vain provosoidakseen. Miesparka käppäili ympäri antikvariaattia ja otti kerta toisensa jälkeen kännykän esiin katsoakseen kelloa. Lopulta Agge sai hätistää Veran pois, kun tämä kähersi lahjanauhaa etanamaista vauhtia, ja hoiti homman loppuun itse.

Kun Agge viimein antoi kirjan asiakkaalle, tämän otsalle oli ehtinyt puhjeta hikikarpaloita ja tämä kaatoi pois lähties-
sään kiireessä kumoon lattialla olevan kirjapinon.

”Tuo mies ei takaisin tule”, Agge sanoi ja loi Veraan syyt-
tävän katseen.

”Vai niin, siltäkö sinusta tuntuu?” Vera näytti täysin
välinpitämättömältä. ”Minähän käärin hänen kirjansa niin
hienoon pakettiinkin.”

”Vera! Tiedät, että tarvitsemme jokaisen asiakkaan, jonka
vain voimme saada. Et voi tehdä tuolla tavalla pilkkaa.”

”Myönnän, että olin ehkä vähän hidas, mutta en voinut
vastustaa kiusausta. Hän toi mieleeni Uriah Heepin Charles
Dickensin *David Copperfieldissä*. Hän hankki kirjan varmasti
mielistelläkseen jotakuta, ja seuraavaksi hän aikoo murskata
kyseisen henkilön.”

”Oletkohan nyt turhan dramaattinen?” Agge tuhahti. ”Ei
hänessä ollut mitään vikaa. Ja vaikka olisikin, sinun tehtä-
väsi on tarjota asiakkaillemme hyvää palvelua. Ei käyttäytyä
huonosti ja tuomita heitä ensi silmäyksellä.”

”Juu, juu. Ehkä menin vähän liian pitkälle, mutta tässä
paikassahan saa kävellä varpaillaan, ettei mikään menisi rikki

tai rappaus putoaisi seiniltä. Kyllä vain, tarvitsemme asiakkaita, mutta ennen kaikkea tarvitsemme vessanpöntön, joka seisoo tukevasti paikallaan! En halunnut sanoa tästä aiemmin, mutta se on nyt kiikkerämpi kuin koskaan. Pelkään, että se alkaa vuotaa. Ajattele nyt kaikkia kirjoja! Mitä tapahtuu, jos vesi leviää ympäri lattiaa?”

”Rauhoitu! Olen samaa mieltä. Soitetaan vuokranantajalle saman tien. Hän saa tulla hoitamaan sen kuntoon.”

Heidän kinastelunsa keskeytti laahaava miesääni, joka sorautti ilmoille leveällä Skånen murteella: ”Mitäs tarttee tulla hoitamaan, jos saa perätä?”

Karlberg, Rosnäsin kiinteistöjen omistaja ja sen myötä heidän vuokranantajansa, oli tullut antikvariaattiin heidän huomaamattaan. Hän nojaili kirjahyllyyn, jossa oli kyltti ”*Mitä jokaisen viisikymmentäluvun naisen tuli tietää*”, johon Vera oli raapustanut lisäyksen ”*mutta mistä nykypäivän naisille ei ole minkäänlaista hyötyä*”. Karlberg oli tapansa mukaan sonnustautunut kirjavaan pikkutakkiin ja värikkääseen solmioon, ja rintataskussa hänellä oli yhteensopiva taskuliina. Kokonaisuus toi mieleen riikinkukon. Päivän väri oli tummanvioletti, eikä sävy ollut kovin imarteleva, sillä se sai hänet näyttämään tavallista kalpeammalta, mutta samaan aikaan se onnistui sointumaan yhteen hänen sinivioletin pottunenänsä kanssa. Vaalea, ohut tukka nuoli päälakea eikä varsinaisesti parantanut kokonaisvaikutelmaa. Vera mulkaisi häntä vihaisesti paksun, harmaan otsatukkansa alta. Juniorkin murahti kuullessaan Karlbergin äänen, ja Agge hyssytteli sitä.

”Vessa. Tämä on nyt kolmas kerta, kun teemme siitä vikailmoituksen, eikä ongelmaa ole siitä huolimatta korjattu”, Agge sanoi.

Esiin astui toinenkin mies, joka oli tähän asti pysynyt taustalla. Hän avasi suunsa sanoakseen jotain mutta sulki sen, kun Karlberg nosti kätensä sormukset välkkyen ja esti häntä.

”Selvähän se, että te haluatte minun hoitavan jotain, ainahan te haluatte. Tässä on uusi talonmiehenne: Mikael. Hän voi katsoa sitä, kunhan kerkiää.”

”Kunhan kerkiää?” Vera korotti ääntään. ”Jos siitä aiheutuu vesivuoto, kirjamme vahingoittuvat!”

”Ei hätää, tulen huomenna käymään.” Mikael oli avannut jälleen suunsa, ja tällä kertaa siitä tuli ääntäkin. Hänen äänensä oli vaimea, ja se sopi hyvin yhteen hänen ruskeiden silmiensä ja tumman tukkansa kanssa.

Agge silmäili häntä päästä varpaisiin. Mies tuntui jollain tavalla tutulta, vaikka Agge oli vakuuttunut, etteivät he olleet tavanneet aiemmin. Tällaiseksi hän oli varmaan kuvitellut jonkin kirjallisuuden henkilöihahmon, vähän samaan tapaan kuin Karlberg vei hänen ajatuksensa aina herra Collinsiin, *Ylpeyden ja ennakkoluulon* sietämättömään pappiin, mikäli prameileva pukeutuminen jätettiin huomiotta. Hän ei osannut sanoa, ketä talonmies hänen mielessään muistutti, mutta eipä hän toisaalta miehestä mitään tiennytkään. Näissä olosuhteissa tämä saattoi olla joko Jamie Fraser Diana Gabaldonin *Muukalaisesta* tai Hannibal Lecter Thomas Harrisin *Uhrilampaista* – asiaa oli mahdoton ratkaista tuntematta miehen henkilökohtaisia ominaisuuksia.

Karlberg loi talonmieheen tuiman katseen. Sitten hän pudisteli päätään ja suoristautui.

”Kuten sanottu, sitten kun kerkiät, Mikael. On tässä tärkeämpääkin tekemistä. Sinun on parasta varoa – jos annat heille pikkusormen, he vievät koko käden. Nämä kaksi ovat

aina niin kamalan vaativia. Ja kiukkuisia.” Hän osoitti heitä sormellaan. ”Saatte nyt toistaiseksi olla vain tarkkana ja valppaana.” Happamasti Aggea mulkaisten hän lisäsi: ”Ja ehkä pudottaa vähän painoa. Maailmasta ei kohta sellaista vessanpyttyä löydykään, joka teidän painonne kestäisi.”

Aggen kasvot lehahtivat raivosta tulipunaisiksi. ”Niin, tiedän kyllä, Karlberg, että paskasta sinä tiedät paljonkin, mutta laihdutuskommentit ovat niin 1950-luvulta. Ryömihän takaisin siihen aikaan, sillä sinne sinunlaisesi muumiot kuuluvat.”

Karlberg oikoi värikästä solmiotaan ja muotoili kasvoilleen vinon hymyn.

”Voi voi, taisin osua arkaan paikkaan. Rauha maahan, rouvat. Hoidamme kyllä pikku vessanpytynne, älkää siitä murehtiko.”

Hän kääntyi juuri kannoillaan lähteäkseen, kun Agge tuli ajatelleeksi lehtiartikkelia.

”Odota, Karlberg. Luimme suunnitelmista, että Rosnäsin torni muutettaisiin yrityshotelliksi.”

”Niin?” Karlberg kääntyi takaisin Aggeen päin.

”Vaikuttaako se jotenkin meihin? Tornihan on kuitenkin samassa pihapiirissä.”

”Ei minun tietääkseni. Omistan siipirakennukset ihan niin kuin ennenkin, ja te maksatte edelleen vuokraa vuokrasopimuksen mukaan. Aion totta kai olla yhteydessä ostajaan ja esitellä itseni. Meillä on jonkin verran yhteisiä kuluja ruohonleikkuusta ja sorakentän hoidosta, mutta muuten en näkisi sen vaikuttavan sen enempää teihin kuin vastapäiseen naisjoukkoon. Jos olisin tiennyt, että kunta halusi myydä Rosnäsin tornin, olisin saattanut itsekkin tehdä tarjouksen.

Mutta korttelilla on aina ollut kaksi omistajaa, joten mitään suurempia muutoksia siitä ei aiheudu.”

Karlberg poistui ripein askelin. Uusi talonmies hymyili vaisusti Aggelle ja Veralle ja heilautti kättään hyvästiksi ennen kuin seurasi Karlbergin kannoilla ulos.

Junior päästi vielä kerran vaimean murinan.

”Jaaha, nyt sitten tiedämme.” Agge tuijotti miesten perään. ”Ei vaikuta meihin mitenkään.”

”Voiko se oikeasti pitää paikkansa?” Vera pudisti päätään. ”Yrityshotelli Rosnäsin vanhimmassa osassa. Ihmettelenpä suuresti, jos sen takana ei piile tämän enempää.”

”Älä nyt ole vainoharhainen, olet vain lukenut liian monta Dan Brownin kirjaa ja päässyt salaliittoteorioiden makuun. Luulin, että olimme myyneet *Da Vinci -koodin* loppuun.”

Vera tuhahti. ”On sitä muutama kappale jäljellä, ja olen vakaasti sitä mieltä, että tässä on koira haudattuna. Lähden eväitteni kanssa kollektiiviin. Siellä pidetään lounasesitelmä huovutuksesta.”

”Kerro heille, että meillä on kokonainen osasto villaan liittyviä kirjoja”, Agge huusi perään, kun Vera katosi takahuoneeseen.

Agge kuuli jääkaapin oven aukeavan ja heti sen jälkeen takaoven kolahtavan kiinni. Hän vilkaisi rannekelloaan.

”Sittenpä me olemme täällä kahden, Junior. Kohta onkin aika lähteä kävelyille.” Hän katsoi pientä koiraa, joka makasi tyynyllä tiskin alla. Kun se kuuli nimensä, se kallisti korvaansa, nosti päänsä ja ravisteli sitä saadakseen otsakarvat pois silmiltä. Katsottuaan mietteliäänä Aggea se asettui taas aloilleen ja painoi pään tassujen väliin.

”Okei, okei. Nokosten jälkeen, ymmärrän.”

Antikvariaatti Rosnäsin sydämessä on Agatha Blomin elämäntyö. Työpäivät vanhojen kirjojen parissa toistuvat samanlaisina, eikä Agge voisi olla onnellisempi. Vai voisiko?

Ainakin elämä olisi helpompaa, jos vuokranantaja ei hengittäisi niskaan eikä naapurin naiskollektiivi tuputtaisi kiusaannuttavia palvelujaan.

Sitten antikvariaatista tehdään ostotarjous. Hyvin avokätinen sellainen, hänelle toistellaan, kannattaa tarttua tilaisuuteen ja lähteä vaikka maailmanympärimatkalle! Mutta Agge ei halua. Muutos on edessä, mutta minkälainen, siitä Agge aikoo päättää itse. Päätäväisyydestä seuraa totaalinen kaaos, mutta apuun rientävät uudet tuttavuudet: nuori aktivisti Tyra ja lempeä vahtimestari Micke.

Frida Gråsjön *Äkäpussien antikvariaatti* on ylistys kirjoille, kietaisumekoille, oman tien kulkemiselle ja rakastumiselle, joka ei katso ikää.

#hyvänmielenkirjat

BAZAR

K

84.2

ISBN 978-952-403-164-6

9 789524 031646

www.bazarkustannus.fi